

# Sopimus kunnan vastuulla olevan jätehuollon kuljetusurakoiden hallinnoinnista

Kunnanhallitus 09.08.2021 § 182  
1053/11.05.00/2021

## Taustaa

Tekninen lautakunta päätti 28.9.2017 § 76, että Nurmijärven kunnan alueella siirrytään sekajätteen osalta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen ja uusi toimintamalli käynnistyy 1.10.2020 alkaen. Toimintamallin käynnistymisen osalta määräaika ei toteutunut ja uusi määräaika täsmentyy, kun jätteenkuljetusten kilpailutusvalmistelut ovat edenneet riittävästi niin, että uuden toimintamallin käynnistämisen ajankohta on mahdollista arvioida täsmällisesti ja ajankohdasta voidaan tiedottaa mm. asuinkiinteistön haltijoita ja palveluntuottajia. Valmisteluajataulun muuttuminen näiltä osin on jätehuoltoviranomaisen (jätelautakunta Kolmenkierto) tiedossa.

Sekajätteen lisäksi sisältyy myös muita jätelajeja kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen piiriin. Asumisessa syntyvän biojätteen kuljetus on ollut kunnan järjestämää Nurmijärven kunnan alueella jo vuosikymmenten ajan. Vastaavasti muovipakkausten kuljetus tulee jätehuoltomääräysten perusteella kunnan järjestettäväksi viimeistään 31.5.2022. Jätelainsäädännön uudistumisen myötä, mahdollisesti vuodesta 2023 alkaen, kunnan järjestämisvastuulle tulee myös mm. pakkausjätteiden kiinteistöittäistä kuljetusta. Kiinteistöjen haltijat järjestävät asumisessa syntyvien lietteiden kuljetuksen voimassa olevan päätöksen mukaisesti (TEKLA 11.9.2014 §104).

Valtuusto päätti 28.2.2018 §16 Nurmijärven kunnan liittymisestä Kiertokapula Oy:n osakkaaksi 1.1.2019 alkaen. Päätöksessä todetaan mm., että kunta päättää jatkossakin kuljetusten kilpailutuksista niiltä osin, kuin on siirrytty tai ollaan siirtymässä kunnan järjestämään jätteen kuljetukseen (esim. "seka", "bio", "liete"). Lisäksi valtuuston päätöksessä kunta hyväksyi myös osakassopimuksen, jossa todetaan mm., että yhtiön tehtävänä on ottaa osakkeenomistajien alueelta vastaan ja käsitellä sekä ohjata hyötykäyttöön jätteitä lakien ja määräysten kulloinkin edellyttämällä tavalla, ja että yhtiö voi kunnan kanssa tehtävän erillisen sopimuksen nojalla järjestää jätteen kuljetusta.

Kunnanhallitukselle esitettiin 16.9.2019 § 182, että kunnan vastuulla olevan jätehuollon kuljetusten järjestämistä varten on tarkoituksenmukaista tehdä kunnan ja Kiertokapula Oy:n välinen erillinen sopimus osakassopimuksen mukaisesti. Kunnanhallitus palautti asian uudelleen jatkovalmisteltavaksi siten, että uudelleentalmistelussa kiinnitetään huomiota kunnan oikeuteen päättää jokaisesta kilpailutuksesta, raportointiin (palvelusta tehdyt reklamaatiot & asiakastytyväisyyspalautte) sekä nykytilan ja vaihtoehtoisen mallin esittelyyn (malli, resurssit, hinnoittelu & kustannukset). Asian valmistelua on jatkettu kunnanhallituksen ohjeistuksen mukaisesti (liite ja oheismateriaalit). Kunnanhallitus käsitteli valmisteluasiaa kehitys- ja keskusteluasiana 29.3.2021, 3.5.2021 ja 21.6.2021. Kunnan ja Kiertokapula Oy:n välillä on asiasta pidetty useita sopimusneuvotteluita, ja neuvotteluiden tuloksena on valmisteltu liitteenä oleva sopimusluonnos osapuolten hyväksyttäväksi.

Kun sopimusluonnos on osapuolten osalta hyväksytty ja sopimus allekirjoitettu, niin kunnan järjestämisvastuulle kuuluvien jätteenkuljetusten hankintakilpailutuksen valmistelut voivat Kiertokapula Oy:n toimesta käynnistyä. Alustavan arvion mukaisesti hankintavalmistelujen eri vaiheet voivat kestää noin vuoden tai mahdollisesti enemmänkin, minkä jälkeen tämä uusi toimintamalli kunnan järjestämisvastuulle kuuluvien jätteenkuljetusten osalta voidaan ottaa käyttöön Nurmijärven kunnan alueella (jätteenkuljetusurakat käynnistyvät).

### Erillinen sopimus jätteenkuljetuksen järjestämisestä osakassopimuksen mukaisesti

Kiertokapula Oy:hyn kuuluu nykyään kolmesta osakaskuntaa, joilla on voimassa kesäkuussa 2018 päivitetty ja allekirjoitettu osakassopimus, ml. Nurmijärven kunta. Kesäkuun 2021 tilanteessa näistä kolmesta osakaskunnasta on kaksitoista hyväksynyt osakassopimuksen mukaisen erillisen sopimuksen ko. kuntien jätteenkuljetukseen liittyvän toteuttamisvastuun ja kilpailuttamistehtävän siirtämisestä Kiertokapula Oy:lle (vrt. oheismateriaali: Hämeenlinnan kaupungin ja Janakkalan kunnan päätökset).

Jätelain 36 §:n mukaan jätteen saa kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ottaa kuljetettavakseen vain kunta tai jätteen kuljettaja, joka toimii kunnan lukuun. Nurmijärven kunnan osalta erillisen sopimuksen (liite) tarkoituksena on sopia jätteenkuljetuksen toteuttamisvastuun Kiertokapula Oy:lle siirtämiseen liittyvistä ehdoista ja menettelytavoista (jätelaki 43 §). Erillissopimus käsittää kaiken kunnan järjestämävastuulle kuuluvan kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen. Sopimus tulee sisältämään jatkossa myös niitä jätelajeja, jotka uudistuvan lainsäädännön, määräysten tai päätösten myötä tulevat siirtymään kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen piiriin. Lisäksi biojätteen kuljetusten osalta tämä erillissopimus astuisi voimaan vasta, kun kunnan ja kuljetusurakoitsijan välinen toistaiseksi voimassa oleva erilliskerätyn biojätteen kuljetussopimus on siirtynyt Kiertokapula Oy:lle 1.1.2022 alkaen.

Erillissopimuksen mukaisesti Kiertokapula Oy tulisi vastaamaan kunnan lukuun kaikesta kunnan järjestämävastuulla olevan jätteen kuljetukseen liittyvästä operatiivisesta toiminnasta, joita ovat mm.

- jätehuollon kehittäminen
- taksan valmistelutyö kunnan puolesta jätehuoltoviranomaiselle
- jätteenkuljetukseen liittyvä tilastointi ja raportointi
- hyötykäyttö ja loppusijoitus
- jätteenkuljetukseen liittyvä urakoiden kilpailutus
- jätteenkuljetukseen liittyvien urakoiden hallinnointi (esim. sopimukset urakoitsijan kanssa)
- asiakaspalvelu (neuvonta, uusien asiakkaiden hankinta, asiakastietojen muutokset, kuljetuksiin liittyvien reklamaatioiden käsittely)
- laskutus (reskontra, maksukehotukset, vapaaehtoinen perintä, ulosoton valmistelu)

Erillissopimuksesta huolimatta Nurmijärven kunnalla on jätelain mukaan kuitenkin viimekätinen jätehuollon järjestämävastuu. Kunta vastaa siitä, että sille säädetyt jätehuollon palvelutehtävät tulevat hoidetuiksi silloinkin, kun tehtävät on siirretty hoidettavaksi yhtiölle. Lisäksi kunnan vastuulla olevan jätehuollon osalta julkisen vallan käyttöä edellyttävät tehtävät ja niiden hoitaminen kuuluvat aina viranomaiselle (kunnan jätehuoltoviranomaiselle, eli alueelliselle jätelautakunta Kolmenkierrolle), eikä niitä lain mukaan voida siirtää yksityisoikeudelliselle yhtiölle. Jätehuollon yleisinä valvontaviranomaisina toimivat Keski-Uudenmaan ympäristökeskus sekä Uudenmaan ELY-keskus.

### Lainsäädäntö ja jätelautakunnan suositukset jätteenkuljetusten kilpailuttamiselle

Erillissopimuksen mukaisesti jätteenkuljetusten hankinnassa noudatetaan voimassa olevaa hankintalakia, jätelakia ja osakeyhtiölakia (ml. osakkeenomistajien yhdenvertainen kohtelu) sekä muuta alaa koskevaa lainsäädäntöä. Lisäksi jätteenkuljetusten hankinnassa sitoudutaan noudattamaan jätelautakunnan antamia suosituksia hankintamenettelyn järjestämisestä (mm. urakka-alueiden muodostamisessa tulee ottaa huomioon erikokoisten yritysten mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuun). Jätelautakunnan suositukset on kuvattu liitteessä.

### Toimintaympäristön muutoksia jätehuollossa

Jätelautakunta Kolmenkierto päätti 8.9.2016 § 37 aloittaa jätehuollon palvelutason määrittelyn ja perusmaksun käyttöönoton valmistelun. Kunnanhallitus antoi lausuntonsa valmisteluasiaan

2.12.2019 § 269. Jätelautakunta Kolmenkierto päätti jätehuollon palvelutasosta 30.1.2020 § 4. Palvelutasoa on päätetty nostaa mm. niin, että jätehuollon palvelut tehdään tasapuolisemmin saavutettaviksi alueen asukkaille. Pyrkimyksenä on lisätä kuntalaisille maksutta vastaanotettavien jätelajien määrää.

Jätelautakunta Kolmenkierto päätti 22.10.2020, että jätehuollon perusmaksu otetaan käyttöön vuonna 2022. Mm. palvelutason nostaminen on tarkoitus rahoittaa jätehuollon perusmaksulla. Perusmaksun lopullisesta määrästä päätetään jätetaksassa, jonka jätelautakunta hyväksyy vuosittain. Perusmaksutuloilla voidaan jätelain mukaan kattaa jäteneuvonta, jätehuoltoviranomaisen toimintakulut sekä jätteen alueellisten vastaanottoaikkojen perustaminen ja ylläpito. Kunnanhallitus antoi lausuntonsa valmisteluasiaan 31.8.2020 § 173.

Perusmaksun kanssa samanaikaisesti on tarkoitus ottaa käyttöön Kiertokapula Oy:n toiminta-alueella yhtenäiset taksat myös kaikkiin Kiertokapula Oy:n hallinnassa oleviin jätteenkuljetusurakoihin. Jätelautakunnassa on katsottu tarkoituksenmukaiseksi, että samantasoisesta palvelusta peritään samansuuruista hintaa asiakkailta (vrt. HSY). Astiatyhjennysten tasahinnoittelun valmistelusta järjestetään kunnille tiedotustilaisuudet viikolla 37 teamsin välityksellä.

Jätelautakunta Kolmenkierto on päättänyt 12.3.2020 § 16 uusista jätehuoltomääräyksistä toimialueellaan. Jätehuoltomääräykset ovat tulleet voimaan 1.4.2020. Muovipakkausjätteen erilliskeräysvelvoite taaja-asutusalueella vähintään viiden huoneiston kiinteistöillä tulee voimaan 1.1.2021 alkaen vaiheittain sitä mukaa, kun kunnan kilpailuttama kuljetusurakka alkaa kyseessä olevalla alueella, kuitenkin viimeistään 31.5.2022. Kunnanhallitus antoi lausuntonsa valmisteluasiaan 2.12.2019 § 270.

Jätelaki on uudistunut 15.7.2021, ja jättesäädöspakettiin liittyviä asetusluonnoksia on parhaillaan lausunnolla. Asetukset määrittävät yksityiskohtaisesti kotitalouksien, yritysten ja muiden toimijoiden jätehuollolle asetettavan vaatimustason. Jäteasetuksen luonnoksen mukaan hyötyjätteiden kuljetusurakat siirtyvät kuntien (jätelaitosten) kilpailuttamiksi noin kahden vuoden siirtymäajalla ja asumisessa kierrätykseen kerättävien jätteiden erilliskeräysvelvoite tulee koskemaan taaja-asutusalueella vähintään viiden huoneiston kiinteistöjä. Kaikkien kiinteän yhdyskuntajätelajien keräily ja kuljetuksen siirtyminen kuntien kilpailutettavaksi merkitsee lisää kilpailutettavaa jätteenkuljetusta. Uudistuneessa jätelaissa kunnille asetetaan vaatimus siitä, että pienet ja keskisuuret yrittäjät on pidettävä mukana jätehuollon operatiivisessa toteuttamisessa. Lisätietoa jättesäädöspaketin etenemisestä on katsottavissa osoitteessa <https://www.ym.fi/jatesaadospaketti>.

Yllä mainitut muutokset jätehuollon toimintaympäristössä merkitsevät Nurmijärven kunnan osalta sitä, että seka-/kuivajätteen ja biojätteen kuljetusten kilpailuttamisen lisäksi pakkausmuovin ja muiden pakkausjätteiden keräyksen valmistelut on tarpeen aloittaa pikaisesti. Liitteenä oleva sopimus käsittää kaiken kunnan järjestämismvastuulle kuuluvan kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen, myös sen, joka uudistuvan lainsäädännön, määräysten tai päätösten myötä tulee jatkossa siirtymään kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen piiriin. Vanhemmissa Kiertokapula Oy:n ja kuntien välisissä sopimuksissa uusia jätelajeja ei ole huomioitu, ja Kiertokapula Oy tulee aloittamaan neuvottelut osakaskuntiensa kanssa siitä, haluavatko ne siirtää hyötyjätteiden kuljetusurakat yhtiön hoidettavaksi. Lisäksi yhtiö pyrkii jatkossa yhdenmukaistamaan täysin osakaskuntien kanssa tehdyt sopimukset.

#### Kunnan vastuulla olevan jätehuollosta aiheutuvien kulujen kattaminen

Kaikissa kunnan vastuulla olevan jätehuollon (ml. jätteenkuljetukset) järjestämisvaihtoehdoissa on huomioitava, että jätelain 78 § mukaan kunnan on perittävä tämän lain mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset, joita ovat mm. jätteidenkäsittely- ja punnituskustannukset, kuljetuskustannukset, urakan

kilpailutuskustannukset sekä hallinnoinnin, asiakaspalvelun ja investointien kustannukset. Jättemaksulla saa kerätä enintään kohtuullisen tuoton pääomalle. Jätelain määräys koskee sekä kuntaa että kunnan puolesta palvelutehtävää hoitavaa yhtiötä.

#### Tehtäväkokonaisuus ja organisointi

Vuoden 2019 alusta alkaen Kiertokapula Oy on osakassopimuksen mukaisesti hoitanut mm. kunnan vastuulla olevien jätteiden vastaanottoa ja käsittelyä sekä ohjaamista hyötykäyttöön. Samalla myös kunnan oma jätehuoltoyksikkö työntekijöineen siirtyi vanhoina työntekijöinä Kiertokapula Oy:n palvelukseen. Lisäksi muutoksen myötä kunnan jätehuoltoviranomaisena on 1.1.2019 alkaen toiminut alueellinen jätelautakunta Kolmenkierto (isäntäkuntana Hämeenlinnan kaupunki).

Jätteenkuljetustehtävä on samanlaista operatiivista ja samaan palvelukokonaisuuteen liittyvää toimintaa kuin muu kunnan jätehuoltotoiminta, joita Kiertokapula Oy osakassopimuksen perusteella tuottaa Nurmijärven kunnalle (mm. kunnan vastuulla olevien jätteiden vastaanotto ja käsittely sekä ohjaaminen hyötykäyttöön). Kiertokapula Oy voi osakassopimuksen mukaisesti ryhtyä hoitamaan kunnan lukuun myös jätteenkuljetusta, kun siitä tehdään erillinen sopimus (mm. jätteenkuljetuksen toteuttamisvastuun siirtämisen ehdot ja menettelytavat).

Jätteenkuljetusten järjestämiseen liittyvät tehtävät voidaan jakaa urakan alkua edeltäviin ja urakan aikaisiin tehtäviin (oheismateriaali). Merkittävimpänä kunnan järjestämistä vastuulla olevista jätteenkuljetuksista on sekajätteen kuljetus, mutta myös biojätteen ja hyötyjätteiden erilliskeräys tulevat kilpailutettaviksi. Sekajätteen osalta kunnan alueen kaikkien asuin- ja vapaa-ajankiinteistöjen tulee jatkossa liittyä järjestettyyn jätteenkuljetukseen, joten asiakkaita on arviolta noin 10 200 kpl, mikä kuvaa hyvin sekajätteen kuljetustehtävän merkittävyyttä ja volyyymia. Esimerkiksi Nurmijärven Vedellä noin 7400:aa vesi- ja viemäriin liittyjää (asiakasta).

Kunnan vastuulla olevan jätehuollon palvelukokonaisuuden tehokkaan ja laadukkaan hoitamisen näkökulmista on luontevaa jatkaa ja edelleen kehittää yhteistyötä Kiertokapula Oy:n kanssa myös jätteenkuljetusten järjestämisen osalta. Jätteenkuljetusten kilpailutustehtävän ja toteuttamisvastuun siirtäminen kunnalta Kiertokapula Oy:n tehtäväksi on perusteltua ajatellen mm. yhtiön osaamista, resursseja ja valmiita järjestelmiä (palvelujen laadun ja riskien hallinta erilaisissa olosuhteissa, suurten volyymien tuoma kokonaisuus, kehittämisresurssit jne.) sekä saatuja hyviä kokemuksia muissa kunnissa. Muutoin olisi tarve perustaa kuntaan uusi organisaatio (ml. henkilöstö, tilat, kalusto, ostopalveluiden resurssointi) kunnan vastuulla olevien jätteenkuljetusten toteuttamista varten (oheismateriaali), joka mm. pienuutensa vuoksi olisi erilaisissa olosuhteissa todennäköisesti riskialttiimpi ratkaisu kuin yhteistyö Kiertokapula Oy:n kanssa.

#### Yhteenveto

Kiertokapula Oy on aikanaan perustettu hoitamaan jätehuollon toteuttamisvastuuseen kuuluvia kunnan vastuulle kuuluvia ja jätelakiin perustuvia tehtäviä. Jätteenkuljetus on määritelty osakassopimuksessa ns. optiona ja kuuluvaksi yhtiön vastuulle silloin, jos yhtiö ja ao. osakaskunta ovat tehneet erillisen sopimuksen kunnan jätteenkuljetukseen liittyvän toteuttamisvastuun ja kilpailuttamistehtävän siirtämisestä Kiertokapula Oy:lle.

Jätteenkuljetustehtävä on samanlaista operatiivista ja samaan palvelukokonaisuuteen liittyvää toimintaa kuin muu kunnan jätehuoltotoiminta, joita Kiertokapula Oy osakassopimuksen perusteella tuottaa Nurmijärven kunnalle (mm. kunnan vastuulla olevien jätteiden vastaanotto ja käsittely sekä ohjaaminen hyötykäyttöön). Synergiaedun näkökulmasta on luontevaa jatkaa ja edelleen kehittää yhteistyötä Kiertokapula Oy:n kanssa myös jätteenkuljetusten järjestämisen osalta.

Ratkaisuvalta: Voimassa oleva hallintosääntö 24 § (Kunnanhallituksen tehtävät ja ratkaisuvalta).

#### Liitteet:

- Sopimusluonnos koskien Nurmijärven kunnan järjestetyn jätehuollon toteuttamisvastuun (kunnan vastuulle kuuluva jätteenkuljetus) siirtämistä Kiertokapula Oy:lle

#### Oheismateriaali:

- Hämeenlinnan kaupungin päätös kaupungin järjestämän jätteenkuljetuksen toteuttamisvastuun siirtämisestä (KV 14.11.2016 §125)
- Janakkalan kunnan päätös kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen toteuttamisvastuun siirtämisestä (KV 7.6.2021 §80)
- Voimassa oleva kuljetussopimus koskien Nurmijärven kunnan vastuulla olevaa erilliskerättävää biojätettä
- Kunnanhallituksen päätös 16.9.2019 §182 (pätös ja liiteaineisto)
- Taustamuistio 4.8.2021 (jätteenkuljetusasiaan liittyviä kysymyksiä ja vastauksia)

#### Esittelijä

Kunnanjohtaja

#### Esitys

Kunnanhallitus päättää:

- siirtää jätteenkuljetukseen liittyvän toteuttamisvastuun ja kilpailuttamistehtävän Kiertokapula Oy:lle Nurmijärven kunnan alueella,
- hyväksyä liitteenä olevan sopimusluonnoksen koskien jätteenkuljetuksen toteuttamisvastuun ja kilpailuttamistehtävän sekä voimassa olevan erilliskerätyn biojätteen kuljetussopimuksen siirtämistä Kiertokapula Oy:lle ja
- oikeuttaa teknisen johtajan tekemään liitteenä olevaan sopimusluonnokseen tarpeellisia tarkennuksia ja teknisiä korjauksia sekä allekirjoittamaan sopimuksen.

#### Valmistelija

kunnallistekniikan päällikkö Jyrki Meronen, puh. 040-317 2304  
alueisännöitsijä Aino Angervuori, puh. 040-317 4356>

#### Käsittely

Juha Hyvämäki esitti Maiju Tapiolinnan ja Tarja Salosen kannattamana asian palauttamista valmisteluun.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu palautusesitys, joten pidetään nimenhuutoäänestys siten, että

asian käsittelyn jatkaminen = JAA

Hyvämäen palautusesitys = EI

Äänestyksen tulos

7 JAA (Hägg, Jalava, Peltonen, Pispala, Sailio, Vaulamo, Rätty)

4 EI (Hyvämäki, Raekannas, Salonen, Tapiolinna)

Kunnanhallitus päätti äänin 7 JAA – 4 EI jatkaa asian käsittelyä.

Juha Peltonen teki Virpi Rädyn ja Arto Häggin ja Maiju Tapiolinnan kannattamana sopimukseen seuraavan ponsiesityksen: ”Kunnan tahtotila on, että jätekuljetuksen urakka-alueet muodostetaan sen kokoisiksi, että myös pienet yritykset voivat osallistua kilpailutuksiin.” Puheenjohtajan tiedustellessa kukaan ei vastustanut tehtyä esitystä, joten kunnanhallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti.

**Päätös**

Kunnanhallitus päätti hyväksyä esittelijän pohjaesityksen seuraavalla ponsilisäyksellä: ”Kunnan tahtotila on, että jätekuljetuksen urakka-alueet muodostetaan sen kokoisiksi, että myös pienet yritykset voivat osallistua kilpailutuksiin.”